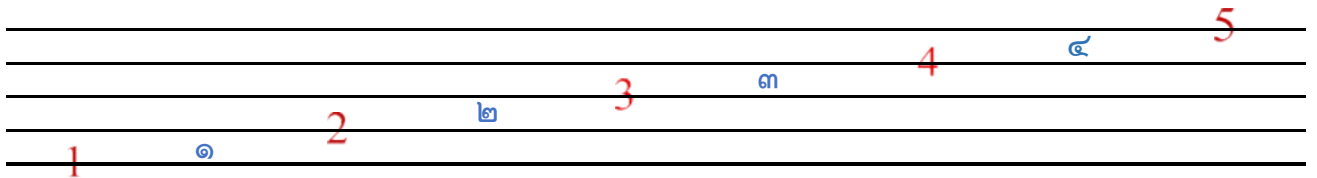

ใบความรู้ เรื่อง บรรทัด ๕ เส้น
หน่วยที่ ๓ เรื่องโน้ตดนตรีมหัศจรรย์ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑
รายวิชาดนตรี รหัสวิชา ศ๒๑๑๐๓ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๑. บรรทัด ๕ เส้น (staff)

การบันทึกโน้ตสากลจะต้องอาศัยบรรทัด ๕ เส้นเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นการบันทึกสัญลักษณ์ต่างๆที่ใช้สื่อภาษาทางดนตรีก็จะบันทึกลงบนบรรทัด ๕ เส้น และบริเวณใกล้เคียง บรรทัด ๕ เส้นประกอบด้วย เส้นตรง ๕ เส้นขนานกัน จนทำให้เกิดช่องบรรทัด ๔ ช่อง โดยมีระยะห่างเท่าๆกัน การนับบรรทัด ๕ เส้นจะเริ่มนับตั้งแต่เส้นล่างสุดเป็นเส้นที่ ๑, ๒, ๓, ๔, ๕ ตามลำดับ และ จะเริ่มนับช่องล่างสุดเป็นช่องที่ ๑, ๒, ๓, ๔ ตามลำดับ เช่น

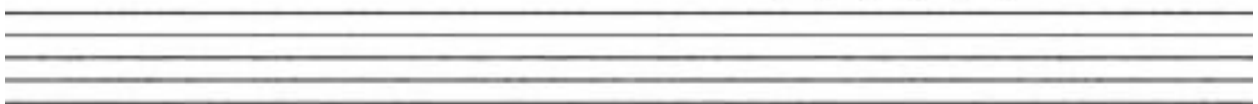
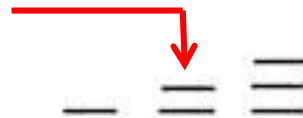
รูปภาพวิธีการนับเส้นบนบรรทัด ๕ เส้น

๒. เส้นน้อย (Leger Lines)

เส้นน้อย คือ เส้นที่เกินออกจากบรรทัด ๕ ซึ่งจะอยู่ต่ำกว่าเส้นที่ ๑ หรืออยู่สูงกว่าเส้นที่ ๕ ของบรรทัด ๕ เส้น โดยเส้นน้อยที่อยู่ต่ำกว่าเส้นที่ ๑ จะเรียกว่า เส้นน้อยที่มีระดับเสียงต่ำกว่าบรรทัด ๕ เส้น ส่วน เส้นน้อยที่มีระดับเสียงสูงกว่าบรรทัด ๕ เส้น จะเรียกว่าเส้นน้อยที่มีระดับเสียงที่สูงกว่าบรรทัด ๕ เส้น เช่น

เส้นน้อยที่มีระดับเสียงสูงกว่าบรรทัด ๕ เส้น

เส้นน้อยที่มีระดับเสียงต่ำกว่าบรรทัด ๕
เส้น

๓. เส้นกั้นห้อง (Bar Lines)

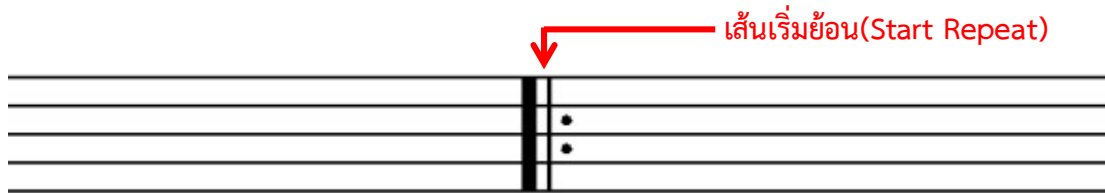
เส้นกั้นห้อง คือ เส้นสำหรับแบ่งห้องเพลง (Measure) โดยโน้ตดนตรีที่เขียนลงบนบรรทัด ๕ เส้น จะถูกแบ่งอย่างเป็นระเบียบโดยเส้นกั้นห้อง เพื่อให้ง่ายต่อการนับจังหวะในการอ่านโน้ตสากล

เส้นกั้นห้อง(Bar Lines)

Measure (ห้องเพลง)	Measure (ห้องเพลง)	Measure (ห้องเพลง)
--------------------	--------------------	--------------------

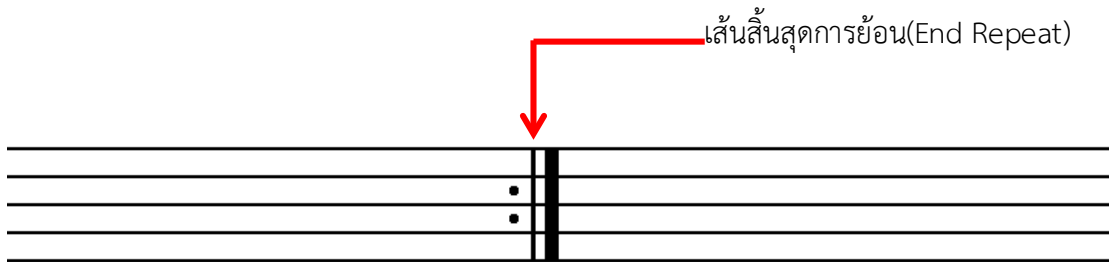
๔. เส้นเริ่มต้นย้อน (Start Repeat)

เส้นเริ่มต้นย้อน คือ เส้นที่เริ่มต้นการเข้าสู่การย้อนของโน้ตเพลง เส้นเริ่มต้นย้อนจะใช้ควบคู่ไปกับเส้นสิ้นสุดการย้อน เมื่อเห็นสัญลักษณ์ของเส้นเริ่มต้นย้อนทุกคนที่ปฏิบัติโน้ตเพลงอยู่จะเข้าใจตรงกันว่าจะเริ่มต้นย้อนตั้งแต่เจอสัญลักษณ์นี้เป็นห้องแรก เช่น

๕. เส้นสิ้นสุดการย้อน (End Repeat)

เส้นสิ้นสุดการย้อน คือ เส้นที่สิ้นสุดการย้อนของโน้ตเพลง เส้นสิ้นสุดการย้อนจะใช้ควบคู่ไปกับเส้นเริ่มต้นย้อน เมื่อเห็นสัญลักษณ์ของเส้นสิ้นสุดการย้อนทุกคนที่ปฏิบัติโน้ตเพลงอยู่จะเข้าใจตรงกันว่าจะสิ้นสุดการย้อนตั้งแต่เจอสัญลักษณ์นี้เป็นห้องสุดท้าย เช่น

ตัวอย่าง การใช้สัญลักษณ์เส้นเริ่มต้นย้อน (Start Repeat) และเส้นสิ้นสุดการย้อน (End Repeat) เมื่อเจอสัญลักษณ์เส้นเริ่มต้นย้อนให้อ่านหรือบรรเลงโน้ตเพลงไปถึงห้องเพลงที่มีสัญลักษณ์สิ้นสุดการย้อน จากนั้นให้ย้อนกลับมาอ่านหรือบรรเลงโน้ตเพลงที่เส้นเริ่มต้นย้อนไปจนจบโน้ตเพลง ดังนี้ C C G G (A A G F F E E D D C) (A A G F F E E D D C) G G F F

โน้ตประโยคนี้อ่านหรือบรรเลงซ้ำ ๒ รอบ

๖. เส้นจบท่อนเพลง (Double Bar)

เส้นจบท่อนเพลง คือ เส้นที่บอกถึงการแบ่งท่อนเพลงแต่ละท่อนเพลงจะใช้ต่อเมื่อจบท่อนเพลง เพื่อให้สามารถรู้ได้ว่าบทเพลงแต่ละบทเพลงแบ่งเป็นกี่ท่อนเพลง เช่น

๗. เส้นจบเพลง (Final Bar)

ขเส้นจบเพลง คือ สัญลักษณ์ที่ใช้บอกถึงการจบเพลงของบทเพลง เช่น

